ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 13.5.2015
COM(2015) 276 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Σουηδίας για το 2015

και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σύγκλισης της Σουηδίας για το 2015

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Σουηδίας για το 2015

και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σύγκλισης της Σουηδίας για το 2015

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[3],

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[4],

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 26 Μαρτίου 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε με την πρόταση της Επιτροπής να δρομολογηθεί νέα στρατηγική για την ανάπτυξη και την απασχόληση, με την ονομασία *Ευρώπη 2020*, η οποία να βασίζεται στον βελτιωμένο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Η στρατηγική εστιάζει στα κύρια πεδία στα οποία απαιτούνται μέτρα για την τόνωση του δυναμικού της Ευρώπης για βιώσιμη ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα.

(2) Στις 13 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο, βάσει προτάσεων της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών και της Ένωσης (2010 έως 2014) και στις 21 Οκτωβρίου 2010

---

1 ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.
2 ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.
3 COM(2015) 276.
4 P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

εξέδωσε απόφαση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών. Από κοινού αποτελούν τις «ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές» τις οποίες τα κράτη μέλη κλήθηκαν να λάβουν υπόψη στις οικονομικές πολιτικές και τις πολιτικές απασχόλησης.

(3) Στις 8 Ιουλίου 2014, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Σουηδίας για το 2014 και διατύπωσε τη γνώμη του σχετικά με το επικαιροποιημένο Πρόγραμμα Σύγκλισης της Σουηδίας για το 2014.

(4) Στις 28 Νοεμβρίου 2014, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης[5], με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2015 σχετικά με τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Την ίδια ημέρα, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την Έκθεση του Μηχανισμού Επαγρύπνησης[6], στην οποία διαπίστωσε ότι η Σουηδία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί ενδελεχής εξέταση.

(5) Στις 18 Δεκεμβρίου 2014, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες για ώθηση των επενδύσεων, επιτάχυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και υλοποίηση υπεύθυνης, ευνοϊκής για την ανάπτυξη δημοσιονομικής εξυγίανσης.

(6) Στις 26 Φεβρουαρίου 2015, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας του 2015 για τη Σουηδία[7]. Στην εν λόγω έκθεση αξιολογείται η πρόοδος που επετεύχθη από τη Σουηδία σε σχέση με τις ειδικές για τη χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν στις 8 Ιουλίου 2014. Η έκθεση για τη χώρα περιλαμβάνει επίσης την εμπεριστατωμένη επισκόπηση με βάση το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Η ανάλυση της Επιτροπής καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Σουηδία αντιμετωπίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες που απαιτούν δράση σε επίπεδο πολιτικής και παρακολούθηση. Ειδικότερα, το χρέος των νοικοκυριών παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα και εξακολουθεί να διευρύνεται, λόγω της αύξησης των τιμών των κατοικιών, των επίμονα χαμηλών επιτοκίων, των ισχυρών φορολογικών κινήτρων και των περιορισμών της προσφοράς στέγης. Οι μακροοικονομικές εξελίξεις που συνδέονται με το χρέος του ιδιωτικού τομέα εξακολουθούν να χρήζουν προσοχής.

(7) Στις 23 Απριλίου 2015, η Σουηδία υπέβαλε το Εθνικό της Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων του 2015 και στις 24 Απριλίου 2015 το Πρόγραμμα Σύγκλισης του 2015. Για να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα προγράμματα αυτά αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.

(8) Επί του παρόντος, η Σουηδία βρίσκεται στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο Πρόγραμμα Σύγκλισης του 2015, η κυβέρνηση προσδοκά ότι το ονομαστικό έλλειμμα βελτιώνεται σταδιακά σε 1,4% του ΑΕΠ το 2015 και επιτυγχάνεται ισοσκέλιση το 2018, και ότι ο μεσοπρόθεσμος στόχος, που συνίσταται σε διαρθρωτικό έλλειμμα 1% του ΑΕΠ, εξακολουθεί να τηρείται καθ' όλη την περίοδο του προγράμματος. Ο δείκτης δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να κορυφωθεί το 2015 σε 44,2% του ΑΕΠ και να φθίνει σταδιακά σε 40,0% του ΑΕΠ το 2018. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι εύλογο. Ωστόσο, δεν έχουν ακόμη διευκρινιστεί επαρκώς τα μέτρα για τη στήριξη των σχεδιαζόμενων στόχων για το

---

5 COM(2014) 902.

6 COM(2014) 904.

7 SWD(2015) 46 τελικό.

έλλειμμα από το 2016 και μετά. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2015, το διαρθρωτικό ισοζύγιο αναμένεται να κινηθεί στον μεσοπρόθεσμο στόχο του -1% το 2015 και να βελτιωθεί σε -0,9% του ΑΕΠ το 2016. Με βάση την αξιολόγησή της όσον αφορά το Πρόγραμμα Σύγκλισης, και λαμβανομένων υπόψη των εαρινών προβλέψεων του 2015 της Επιτροπής, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι η Σουηδία αναμένεται να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

(9) Σε αντίθεση με πολλά άλλα κράτη μέλη, οι τιμές της κατοικίας στη Σουηδία δεν έχουν υποστεί καμία σοβαρή διόρθωση και εμφανίζουν εκ νέου ισχυρή αύξηση από τα μέσα του 2013. Από την εμπεριστατωμένη επισκόπηση που διενήργησε η Επιτροπή προκύπτει ότι οι τιμές των κατοικιών στη Σουηδία φαίνεται ότι υπερβαίνουν τις πραγματικές τους αξίες. Αυτό οφείλεται εν μέρει σε ευνοϊκά θεμελιώδη οικονομικά μεγέθη, όπως το υψηλότερο διαθέσιμο εισόδημα, τα χαμηλά επιτόκια και η ισχυρή δημογραφική εξέλιξη. Ωστόσο, η έκθεση για τη χώρα έχει εντοπίσει παράγοντες διαμόρφωσης των τιμών των κατοικιών τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και από την πλευρά της προσφοράς. Από την πλευρά της ζήτησης, τα κίνητρα για τη λήψη δανείων ήταν ιδιαίτερα ευνοϊκά. Επιπλέον, το φορολογικό σύστημα της Σουηδίας, το οποίο παρέχει ένα από τα ισχυρότερα φορολογικά κίνητρα για την απόκτηση κατοικίας στην Ένωση, τείνει να ασκεί ανοδική πίεση στις τιμές των κατοικιών. Με τη σειρά του, αυτό έχει επίσης πυροδοτήσει την αύξηση του χρέους των νοικοκυριών στη Σουηδία, το οποίο είναι υψηλό και αυξάνεται ταχύτερα απ' ό, τι στην υπόλοιπη ΕΕ. Ακόμη και αν το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων των νοικοκυριών είναι υψηλό και το διαθέσιμο εισόδημα αυξήθηκε κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, τα νοικοκυριά είναι πιο ευάλωτα από ό, τι στο παρελθόν και το υψηλό επίπεδο του χρέους των νοικοκυριών συνιστά κίνδυνο για τη μακροοικονομική σταθερότητα. Τα αποτελέσματα της μεροληπτικής μεταχείρισης του χρέους στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων θα πρέπει να αντιμετωπιστούν περιορίζοντας σταδιακά την φορολογική έκπτωση των τόκων ενυπόθηκων δανείων ή αυξάνοντας τους περιοδικούς φόρους ακίνητης περιουσίας. Επιπλέον, πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για να αυξηθεί ο χαμηλός ρυθμός αποπληρωμής των ενυπόθηκων δανείων με σκοπό τη μείωση της αύξησης του χρέους των νοικοκυριών.

(10) Από την πλευρά της προσφοράς, οι διαρθρωτικές ανεπάρκειες οδηγούν σε έλλειψη στέγης και συμβάλλουν στην αύξηση των τιμών της κατοικίας. Οι περιορισμοί αυτοί περιορίζουν την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και δημιουργούν κοινωνικές προκλήσεις για τις ευάλωτες ομάδες. Η προσφορά παρεμποδίζεται από την αναποτελεσματική χρήση του υφιστάμενου αποθέματος κατοικιών, καθώς και από διαρθρωτικές υπο-επενδύσεις σε νέες κατασκευές. Ειδικότερα θα πρέπει να ενισχυθούν τα κίνητρα προς τους ΟΤΑ για την ενεργή προώθηση επενδύσεων στον κλάδο των κατασκευών και την αντιμετώπιση των στεγαστικών αναγκών των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού. Ο ανταγωνισμός στον κατασκευαστικό κλάδο πρέπει να ενθαρρυνθεί και προς τον σκοπό αυτό θα πρέπει να διασφαλιστούν πλήρως διαφανείς διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων. Οι διαδικασίες προγραμματισμού και προσφυγών είναι μακρές και περίπλοκες και πρέπει να εξορθολογιστούν. Οι δυσκαμψίες στην αγορά ενοικίασης, που δεν φαίνεται να εκπληρώνει το ρόλο της για τη μείωση της πίεσης στις τιμές των κατοικιών ή για τη στήριξη των αναγκών κινητικότητας, ευθύνονται κατά κύριο λόγο για το υψηλό επίπεδο ελέγχου των ενοικίων. Θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με μια σταδιακή μεταρρύθμιση του συστήματος καθορισμού των ενοικίων. Αυτό θα επιτρέψει ευρύτερη απόκλιση στα επίπεδα των ενοικίων — που θα μπορούσε να οδηγήσει σε

πιο αποτελεσματική χρήση του υφιστάμενου αποθέματος κατοικιών — και μεγαλύτερη ελευθερία στη σύναψη συμβάσεων μεταξύ ενοικιαστών και ιδιοκτητών.

(11) Η κυβέρνηση λαμβάνει μέτρα για τη βελτίωση των σχολικών αποτελεσμάτων, μετά από αισθητή επιδείνωση κατά την τελευταία δεκαετία, κάτι που συμβάλλει στην σχετικά υψηλή ανεργία των νέων. Η κυβέρνηση λαμβάνει επίσης μέτρα για να διευκολυνθεί η μετάβαση από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας και να βελτιωθεί η ένταξη στην αγορά εργασίας για νέους χαμηλού επιπέδου εκπαίδευσης και άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Η πρόοδος στον τομέα αυτόν θα πρέπει να παρακολουθείται.

(12) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή διενήργησε σφαιρική ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Σουηδίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2015 για τη χώρα. Προέβη επίσης σε αξιολόγηση του Προγράμματος Σύγκλισης και του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων, καθώς και των επακόλουθων ενεργειών σε συνέχεια των συστάσεων που διατυπώθηκαν προς τη Σουηδία τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνο τη χρησιμότητά τους για την άσκηση διατηρήσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Σουηδία, αλλά και το κατά πόσο συνάδουν με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση των μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται κατωτέρω στη σύσταση 1.

(13) Στηριζόμενη στην αξιολόγηση αυτή, η Επιτροπή εξέτασε το Πρόγραμμα Σύγκλισης της Σουηδίας και είναι της γνώμης[8] ότι η Σουηδία συμμορφώνεται με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

(14) Βάσει των αποτελεσμάτων της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων και το Πρόγραμμα Σύγκλισης. Οι συστάσεις της βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται κατωτέρω στη σύσταση 1.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Σουηδία να αναλάβει δράση το 2015 και το 2016 προκειμένου:

1. Να αντιμετωπίσει την αύξηση του χρέους των νοικοκυριών με την προσαρμογή των φορολογικών κινήτρων, ιδίως με σταδιακό περιορισμό της φορολογικής έκπτωσης των πληρωμών τόκων ενυπόθηκων δανείων ή αυξάνοντας τους περιοδικούς φόρους ακίνητης περιουσίας, και αυξάνοντας τον ρυθμό αποπληρωμής των ενυπόθηκων δανείων. Να μετριαστεί η διαρθρωτική ανεπάρκεια προσφοράς κατοικιών, να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός στον κατασκευαστικό κλάδο, να εξορθολογιστούν ο προγραμματισμός και οι διαδικασίες προσφυγής στον εν λόγω κλάδο και να αναθεωρηθεί το σύστημα καθορισμού των ενοικίων ώστε να επιτρέψει επίπεδα ενοικίων περισσότερο προσανατολισμένα στις συνθήκες της αγοράς.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

[8] Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.